

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI
 ÜLEMNÕUKOGU JA VALITSUSE
TEATAJA

12. mai 1978

Nr. 16 (640)

13. aastakäik

SISUKORD

II

186. Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus üldhariduskoolide õpilaste õpetamise ja kasvatamise ning nende tööks ettevalmistamise edasise täiustamise kohta.

II

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI KESKKOMITEE JA
EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS**186** Üldhariduskoolide õpilaste õpetamise ja kasvatamise ning nende tööks ettevalmistamise edasise täiustamise kohta**Väljavõte:**

Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu märgivad, et vabariigis on hariduse alal saavutatud märkimisväärset edu. On lõpule viidud üleminek üldisele kohustuslikule kesklaridusele, mis loob uued võimalused tööviljakuse edasiseks kasvuks, töörahvahulkade vaimse kultuuri tõusuks ja teadlikkuse kasvuks ning kommunistliku ühiskonna inimese kujunemiseks. On tugevnenud kooli sidemed eluga, suur on kooli panus nõukogude ühiskonna saavutustesse.

Viimase kümne aasta jooksul on haridus sisult uuenenud, on loodud uued õpikud ning töövihikud ja muud õppevahendid, õpetuse ja kasvatuse tase koolides on tõusnud. Suureneb koolinoorte osavõtt ühiskonnakasulikust tootlikust tööst.

Vabariigi õpetajaskonna ideeline tase ja pedagoogimeisterlikkus on kasvanud, õpetajad on pälvinud kogu rahva lugupidamise. Partei ja Nõukogude riik hindavad kõrgelt õpetaja õilsat tööd. On tugevnenud koolide parteialgorganisatsioonid.

On paranenud koolide õppekabinettide ja töökodade materiaaltehniline varustatus. IX ja X viisaastakul on vabariigis ehitatud uusi koolihooneid kokku 46 200 õpilasele.

Samal ajal esineb üldhariduskoolide töös olulisi puudusi. Üldise kohustusliku kesklariduse tingimustes ei vasta praegune õpilaste tööõpetuse, kasvatuse ja kutsesuunitluse korraldus ühiskondliku tootmise ning teaduse ja tehnika progressi kasvanud nõuetele. Mõnikord on õppeprogrammid ja õpikud üle koormatud liigse informatsiooni ja kõrvalise materjaliga, mis takistab õpilastel omandamast iseseisva loova töö vilumusi.

Ei kasutata täielikult ära võimalusi, mida annab õppetund kui koolinoorte õpetamise ja kasvatamise läbiproovitud vorm.

Mitte alati ei viida järjekindlalt ellu õpetamise ja kasvatamise orgaanilise ühtsuse põhimõtet. Ei kasutata täiel määral õpilaskollektiivi mõju koolinoorte kasvatamisele ning nende ühiskondliku aktiivsuse, initsiatiivi ja kohusetunde arendamisele.

Vähene on veel üldsuse, sealhulgas töökollektiivide osa laste ja noorukitega tehtavas kasvatustöös. Linnades ja rajoonides juurdub visalt lastevanematele pedagoogiliste teadmiste andmise süsteem.

Paljudes koolides, nende baasettevõtetes ja -majandites ei ole loodud vajalikke tingimusi õpilaste polütehnilise tööõpetuse korraldamiseks, mille tõttu paljud koolilõpetajad astuvad ellu ilma nõutava tööalase ettevalmistuseta, neil ei ole küllaldast ettekujutust põhilistest masskutseala-

dest ning on raskusi üleminekul tööle rahvamajandusse. Tugevdamist vajab vaimsete ja füüsiliste puuetega laste internaatkoolide kutsealase tööõpetuse baas. Üldhariduskoolides on vähe arenenud õpilaste tehnikalooming. Ebarahuldav on vabariigi kooliväliste lasteasutuste materiaalne baas.

Eesti NSV ministeeriumide ja keskasutuste, ettevõtete, majandite, asutuste ja organisatsioonide juhtijad ei rakenda veel küllaldaselt abinõusid keskhariduseta töötavate noorte üldharidusliku taseme tõstmiseks. Vähe praktiseeritakse õhtu- ja kaugõppekeskkoolides selliseid õppevorme, kus keskhariduse omandamine on ühendatud erialase kvalifikatsiooni tõstmisega. Linnade, rajoonide ja töökollektiivide sotsiaalse arengu plaanides ning sotsialistliku võistluse kohustustes ei kajastu alati töötavate noorte haridustaseme tõstmise ülesanded ja kohustused. Mitmed ettevõtted ja majandid ei abista koole nende materiaalse õppebaasi tugevdamisel.

ENSV Haridusministeerium ning linnade ja rajoonide täitevkomiteede haridusosakonnad ei kontrolli ega analüüsi küllaldaselt õppe- ja kasvatustöö korraldust üldhariduskoolides ega ilmuta vajalikku nõudlikkust koolide juhtijate suhtes. Mõned Eestimaa KP linna- ja rajoonikomiteed ning linnade ja rajoonide täitevkomiteed pööravad vähe tähelepanu koolide, üldsuse, töökollektiivide ning partei- ja komsomoliorganisatsioonide jõupingutuste ühendamisele laste ja noorte kõlbelisel ja tööalasel kasvatamisel, koolide materiaalse baasi tugevdamisel ning õpetajate töö- ja olmetingimuste parandamisel.

Vastavalt NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu 22. detsembri 1977. a. määrusele nr. 1111 Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a v a d :

1. Pidada üldhariduskoolide peaülesandeks rakendada järjekindlalt ellu NLKP XXV kongressi otsuseid ja NSV Liidu uue konstitutsiooni sätteid üldise kohustusliku keskhariduse arendamise ning õppe- ja kasvatustöö edasise täiustamise kohta, et tagada kommunistliku ühiskonna igakülgsest arenenud ehitajate ettevalmistamine.

Tänapäeval, mil meie maal on toimunud üleminek üldisele keskharidusele, peavad keskkoolilõpetajad omandama õppeajal sügavaid teadmisi teaduste alustest ja oskusi tööks rahvamajanduses, peavad jõudma kindla kutseala omandamise lävele. Nõukogude õpetajaskond, õpilased ja nende vanemad peavad sügavalt tunnetama, et kool peab tegema otsustava pöörde paremusele noorte ettevalmistamisel tööks materiaalse tootmise sfääris ja põhjendatud kutsevalikuks.

On vaja koondada haridusorganite, partei-, nõukogude, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsioonide ning töökollektiivide jõupingutused koolide konkreetsele ja tõhusale abistamisele töökasvatuse põhjalikul parandamisel ning õpilaste ühiskonnakasulikuks tootlikuks tööks ettevalmistamise täiustamisel.

2. Koolide pedagoogilistel kollektiividel ning partei-, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsioonidel:

pidevalt tõsta õppe- ja kasvatustöö efektiivsust ning kvaliteeti, taotleda, et iga õppetund aitaks arendada õpilaste tunnetuslikke huve ja omandada teadmiste iseseisva täiendamise oskust;

kasvatada noortes tööarmastust, sügavat lugupidamist tööinimeste vastu ja valmisolekut töötada materiaalse tootmise sfääris;

tugevdada õpetuse ja kasvatus ühtsust, tihedamalt siduda teaduste aluste tundmaõppimine elu ja kommunismi ehitamise praktikaga;

süsteemiliselt tutvustada õpilastele NLKP ja Nõukogude riigi sise- ja välispoliitikat, kasvatada sirguvas põlvkonnas piiratud ustavust kodumaale ja Kommunistliku Partei üritusele, leppimatust kodanliku ideoloogia ja moraali suhtes ning valmisolekut sotsialistliku isamaa kaitseks; aktiveerida õpilaste omavalitsusorganite tegevust; pidada otstarbekaks moodustada kaheksaklassilistes koolides ja keskkoolides õpilaskomiteed, kelle ülesanne on kaasa aidata üksmeelse kollektiivi kui isiksuse ideelis-kõlbelise kasvatamise tõhusa vahendi kujunemisele.

3. ENSV Haridusministeeriumil koos Eesti NSV teiste ministeeriumide ja keskasutuste ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedega tagada tööõpetuse ja töökasvatuse igakülgne parandamine üldhariduskoolides.

Selleks:

1) organiseerida õpilaste efektiivne tööõpetus ja kutsesuunitlus, kasutades selleks kooli lähedal asuvaid ettevõtteid, kolhoose ja sovhoose; laiendada koolinoorte osavõttu ühiskonnakasulikust tööst olenevalt nende ealistest iseärasustest, tagades seejuures, et kaheksanda klassi lõpetanud valiksid teadlikult hariduse jätkamise tee ning eri- ja kutsealase ettevalmistuse profiili;

2) ENSV Haridusministeeriumil:

suurendada IX—X (XI) klassis tööõpetusele eraldatud aega nelja tunnini nädalas (õppeplaani piires). Töötada NSVL Haridusministeeriumi poolt kehtestatud tüüpprogrammide alusel kõikidele klassidele välja uued tööõpetuse programmid ning vastavad õppe- ja metoodikavahendid;

koos linnade ja rajoonide täitevkomiteedega võtta tarvitusele abinõud kutsealase tööõpetuse parandamiseks vabariigi eriinternaatkoolides; tunduvalt laiendada ehitus-, põllumajandus- ja teenindussfääri erialade õpetamist eriinternaatkoolides;

laiendada aastail 1978—1983 vaimsete puuetega laste kutsealast ettevalmistust eriinternaatkoolides üheksandate klasside avamise teel;

tugevdada koole tööõpetuse õpetajate kaadriga; kaasata tööõpetuse õpetajateks ja tootmisõpetuse meistriteks rahvamajanduse paremaid töötajaid ning organiseerida nende pedagoogilise kvalifikatsiooni süstemaatiline tõstmine;

3) pidada vajalikuks moodustada ENSV Pedagoogika Teadusliku Uurimise Instituudis tööõpetuse ja kutsesuunitluse sektor.

4. ENSV Plaanikomiteel koos ENSV Haridusministeeriumi, Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riikliku Kutsehariduse Komitee, ENSV Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumi ning ENSV Põllumajanduse Ministeeriumiga täiustada üldhariduskoolide üheksandate klasside, kutsekoolide ja keskeriõppeasutuste komplekteerimist kaheksanda klassi lõpetanutega ühtsete aasta- ja perspektiivplaanide alusel, mis on vabariigi, linnade ja

rajoonide majandusliku ja sotsiaalse arengu kompleksplaanide koostisosa, lähtudes üldriiklikest huvidest ja kohalikest vajadustest kvalifitseeritud kaadri järele ning arvestades õpilaste õigust valida ise õppeasutus.

5. Eesti NSV ministriumidel ja keskasutustel, linnade ja rajoonide täitevkomiteedel, ettevõtete, organisatsioonide, sovhooside ja kolhooside juhtijatel igati kaasa aidata õpilaste tööõpetusele ja kutsesuunitlusele.

Linna- ja maakoolide tingimustest lähtudes tagada ettevõtete õpetsehhide ning koolidevaheliste õppe- ja tootmiskombinaatide kehtestatud korras moodustamine; kasutada tööõpetuseks kutsekoole, koolitöökodasid, -laboratooriume ja -kabinette. Vastavalt vabariigis kehtivale korrale tagada õpilaste regulaarne tasuta vedu tööõpetuse paikadesse.

Õppetsehhides ja -jaoskondades organiseeritakse tööd NSV Liidu Ministrite Nõukogu 23. augusti 1974. a. määruses nr. 662 «Õpilaste tööõpetuse ja kutsesuunitluse koolidevaheliste õppe- ja tootmiskombinaatide organiseerimise kohta» kehtestatud korras ja tingimustel.

Igati arendada õpilaste ühiskonnakasulikust tööst osavõtu eri vorme nagu koolitöökojad, õpilaste tootmis-, remondi- ja haljastusbrigaadid, suvised töö- ja puhkelaagrid ning Eesti Õpilasmalev.

Lubada kohalike rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteedel kasutada vabanevaid koolihooneid koolidevaheliste õppe- ja tootmiskombinaatide moodustamiseks.

6. Linnade ja rajoonide täitevkomiteedel välja töötada ettepanekud igale keskkoolile tööõpetuse baasettevõtte või -organisatsiooni kinnistamise (ametkondlikust alluvusest olenemata) ning ettevõtete ja majandite juurde õppetsehhide ja -jaoskondade rajamise kohta, samuti ettepanekud X ja XI viisaastakul koolidevaheliste õppe- ja tootmiskombinaatide moodustamise kohta, koopereerides selleks ettevõtete ja majandite vahendeid, ning koolide juures õppetöökodade ja -kabinettide sisustamise kohta ning esitada need ettepanekud kolme kuu jooksul ENSV Haridusministriumile. ENSV Haridusministriumil koostada nimetatud ettepanekute alusel üldhariduskoolide polütehnilise tööõpetuse baaside väljaarendamise perspektiivplaan ning esitada see läbivaatamiseks Eesti NSV Ministrite Nõukogule 1. detsembriks 1978. a.

7. Õpilaste ühiskonnakasuliku töö tähtsuse tõstmiseks baasettevõtete ja -organisatsioonidel koos haridusorganitega kaaluda, kas ei oleks võimalik vormistada ettevõtete ja organisatsioonide tellimusi nende ettevõtete ja organisatsioonide toodangu valmistamiseks keskkoolide tööõpetuse tundides; kindlaks määrata koolides valmistatava toodangu nomenklatuur ja tehnilised tingimused, arvestades tööõpetuse programmi nõudeid.

8. Täiendada Eesti NSV Ministrite Nõukogu 7. juuni 1976. a. määruse nr. 269 «Laste ja noorukitega tehtava kasvatustöö parandamise abinõude kohta» (ENSV Teataja 1976, nr. 26, art. 249) punkti 21 järgmisesisulise alapunktiga 3:

«3) eraldada haridusosakondadele nende nõudeavalduste põhjal tasuta mittelikviidseid materjale ja tootmisjätmeid koolide tarbeks; eraldatud materjalid arvata ettevõtete ja asutuste sekundaarse tooraine kogumise ja äraandmise plaanide täitmise hulka.»

10. ENSV Haridusministeeriumil, Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riiklikul Töö Komiteel, linnade ja rajoonide täitevkomiteedel ning koolide partei-, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsioonidel tunduvalt parandada koolinoorte kutse-suunitlust, tõsta selle efektiivsust.

Õpilaste kutse-suunitluse korraldamiseks ja keskkoolilõpetajate töölepaigutamisele kaasaaitamiseks moodustada linnade ja rajoonide täitevkomiteede juurde komisjonid, kuhu kuuluksid koolide ning teiste õppeasutuste, tootmiskollektiivide, ühiskondlike organisatsioonide ja lastevanemate esindajad. Üldhariduskeskkoolides organiseerida õpilaste kutse-suunitluse meetodilised õpekabinetid.

Vastavalt ühiskonna vajadustele ning arvestades õpilaste kutsumust, võimeid ja tööalast ettevalmistust tagada hariduse omandamist mittejätkaivate keskkoolilõpetajate plaaniline kaasamine tööle mitmesugusesse rahvamajandusharudesse. Igati ergutada õpilaste püüdlust töötada pärast keskkooli lõpetamist materiaalse tootmise sfääris.

ENSV Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumil, Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riiklikul Kutsehariduse Komiteel, ENSV Põllumajanduse Ministeeriumil ja ENSV Haridusministeeriumil anda pikemaajaliseks kasutamiseks perioodiliselt välja teadmaterjale õppeasutuste ja neis omandatavate elukutsete (erialade) kohta.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riiklikul Töö Komiteel koordineerida teadmaterjalide väljatöötamist ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide poolt, nende tsentraliseeritud kirjastamist ning haridusorganitele ja üldhariduskoolidele jaotamist.

11. ENSV Haridusministeeriumil ja ENSV Pedagoogika Teadusliku Uurimise Instituudil teha õppeplaanides, programmides ja õpikutes muudatused selleks, et nad sisaldaksid vajalikus ulatuses vastavate teaduste aluseid, tagaksid õppeainete polütehnilise, tööalase ja kasvatusliku suunitluse, nende jõukohasuse, sisemise järjekestvuse ja loogilise järjepidevuse kõigis õppeastmetes. Viia õppe- ja kasvatusmeetodid vastavusse hariduse sisu ja elu nõuetega.

Vabastada õppeprogrammid ja õpikud ülemäära komplitseeritud ja kõrvalisest materjalist. Kontrollida õpilaste õpikoormust ja mitte lubada liigseid koduseid ülesandeid. Määrata 1980. aastaks kindlaks õpilaste õpikoormuse piirmäärad: I—III klassis 24, IV klassis 27, V—VII klassis 29, VIII klassis 30 ja IX—X (XI) klassis 32 tundi nädalas. Säilitada fakultatiivtunnid kehtivas tüüpõppeplaanis ettenähtud mahus.

12. Eesti NSV ministeeriumidel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel suurendada ettevõtete, majandite, asutuste ja organisatsioonide juhtijate vastutust töötavate keskhariduseta noorte edasiõppimise tagamise eest. Esitada ENSV Haridusministeeriumile iga aasta 1. märtsiks konkreetsed ettepanekud erialade kohta, mille puhul on otstarbekas ühendada kvalifikatsiooni tõstmise üldhariduse omandamisega õhtu- ja kaugõppekeskkoolides.

ENSV Haridusministeeriumil ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel parandada õhtu- ja kaugõppekeskkoolide tööd ning laiendada nende filiaalide võrku.

Eesti NSV Ametiühingute Nõukogul, ELKNÜ Keskkomiteel ja ENSV Haridusministeeriumil tõhustada ülevaatusse «Igale töötavale noorele keskkaridus» läbiviimist.

Kiita heaks ettevõtete ja majandite töökollektiivide algatus võtta sotsiaalse arengu plaanidesse ja sotsialistliku võistluse kohustustesse näitajad töötavate noorte õppimise kohta.

13. ENSV Haridusministeeriumil, ENSV Pedagoogika Teadusliku Uurimise Instituudil ning Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riiklikul Kirjastuste, Polügraafia ja Raamatukaubanduse Komiteel tagada õpetajatele määratud õppevahendite ideelis-teoreetilise ja meetodilise taseme edasine tõstmine ning kooliraamatukogude küllaldane varustamine ühiskondlik-poliitilise, õppe-, ilu-, teatme- ja pedagoogilise kirjandusega, suurendades vastavate trükiste tiraaži. Täielikumalt kasutada trükisõna võimalusi õpetajate, koolide ja perekondade abistamiseks.

Ajakirjandusel, raadiol ja televisioonil veenvalt propageerida haridussüsteemi saavutusi ja eesrindlikke pedagoogilisi kogemusi ning igati aidata kaasa kooli ja õpetaja autoriteedi tugevdamisele.

14. ENSV Haridusministeeriumil:

suurendada juhtiva hariduskaadri, koolidirektorite, õpetajate ja kasvatajate vastutust õppe- ja kasvatustöö olukorra ning tulemuste eest, igati kaasa aidata nende ideelis-poliitilisele ettevalmistamisele ja kutsemeisterlikkuse tõstmisele; luua pedagoogilistes kollektiivides kõrge printsiipiaalsuse, nõudlikkuse, usalduse ja vastastikuse abistamise õhkkond;

suunata E. Vilde nim. Tallinna Pedagoogilise Instituudi juures asuvasse kvalifikatsiooni tõstmise teaduskonda peale keskkoolide direktorite ka nende asetäitjaid, kaheksaklassiliste koolide direktoreid ja nende asetäitjaid ning linnade ja rajoonide haridusosakondade töötajaid;

suurendada Vabariikliku Õpetajate Täiendusinstituudi kui koolide, kooliväliste ja koolieelsete asutuste kõigi pedagoogidega tehtava meetodilise ja teadusliku töö keskuse osatähtsust, tugevdada täiendusinstituuti ja meetodikakabinette kvalifitseeritud meetodikutega ning parandada kabinetide varustamist.

Linnade ja rajoonide täitevkomiteedel tagada haridusosakondade meetodikakabinettidele vajalikud ruumid ja ajakohane sisustus.

ENSV Haridusministeeriumil ja Tallinna Linna Täitevkomiteel võtta tarvitusele abinõud Vabariikliku Õpetajate Täiendusinstituudi baasi rajamiseks, mis tagaks instituudile pandud ülesannete täitmise, ning esitada vastavad ettepanekud Eesti NSV Ministrite Nõukogule.

15. ENSV Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumil, ENSV Haridusministeeriumil ning pedagoogiliste õppeasutuste juhtijatel ja parteiorganisatsioonidel tõsta õppe- ja kasvatustöö taset õppeasutustes, tugevdada selle ideelis-teoreetilist suunitlust, pöörates erilist tähelepanu noor-spetsialistide ettevalmistamisele kasvatustööks koolides ja lasteasutustes ning tagada nende ratsionaalsem kasutamine ja kinnistamine; parandada noorte valikut pedagoogilistesse õppeasutustesse, süstemaatiliselt ja sihikindlalt kasvatada üliõpilastes ja õpilastes sügavat lugupidamist õpetaja elukutse vastu, kodanikukohusetunnet ja vastutust töö eest koolis.

ENSV Haridusministeeriumil ning ENSV Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumil välja töötada ja ellu rakendada abinõud, et laiendada noormeeste vastuvõttu pedagoogilistesse õppeasutustesse.

16. ENSV Plaanikomiteel ning ENSV Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumil näha noorspetsialistide jaotusplaanides ette Tartu Riikliku Ülikooli lõpetajate arvukam suunamine õpetajateks üldhariduskoolidesse, eriti loodusteaduste ja matemaatika erialal, vastavalt ENSV Haridusministeeriumi nõudeavaldustele.

17. ENSV Kultuuriministeeriumil, Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riiklikul Kinematograafia Komiteel, Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riiklikul Televisiooni ja Raadio Komiteel, ENSV Kirjanike Liidu, ENSV Kunstnike Liidu, ENSV Heliloojate Liidu, ENSV Ajakirjanike Liidu, ENSV Kinematografistide Liidu ja ENSV Teatriühingu juhatusel anda koolidele tõhusat abi õpilaste esteetilise kasvatuses korraldamisel.

Nooremate õpilaste kunstiõpetuse ja kehalise arengu taseme tõstmiseks anda kujutava kunsti, muusika ja kehalise kasvatuses õpetamine I—III klassis üle nende keskkoolide ja kaheksaklassiliste koolide vanemate klasside eriharidusega õpetajatele, kus selleks on tingimused, tagades seejuures algklasside õpetajatele pedagoogilise töö normkoormuse piires.

18. ENSV Haridusministeeriumil ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel tagada pikapäevaklasside ja -rühmade arvu edasine suurendamine ning nende töö parandamine. Tagada pikapäevaklassidele ja -rühmadele vajalikud ruumid, vastavalt ettevalmistatud kaader, õppeinventar ja -vahendid ning soe toit kaks korda päevas.

19. ENSV Haridusministeeriumil ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel tugevdada internaatkoolide, erikoolide ja lastekodude materiaalselt baasi ning parandada neis õppe- ja kasvatustööd. Erilise hoolega suhtuda vanemate hoolitsuseta jäänud lastesse ning luua neile soodsad tingimused arenemiseks ja keskkorralduse omandamiseks. Mitte lubada kasutada internaatkoolide hooneid muudel eesmärkidel.

20. ENSV Haridusministeeriumil ja ENSV Pedagoogika Teadusliku Uurimise Instituudil laiendada eksperimenti 6-aastaste laste koolis õpetamise võimaluste väljaselgitamiseks.

21. ENSV Haridusministeeriumil ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuval Kehakultuuri- ja Spordikomiteel võtta tarvitusele abinõud õpilaste massispordi arendamiseks üldhariduskoolides ja spordiühingutes. Tagada igapäevaste tervistavate spordiürituste läbiviimine koolides. Pöörata rohkem tähelepanu kehalisele kasvatuses algklassides ja pikapäevärühmades.

22. ENSV Tervishoiu Ministeeriumil, ENSV Haridusministeeriumil, Eesti NSV Ametiühingute Nõukogul ja ELKNÜ Keskkomiteel välja töötada ning ellu rakendada õpilaste tervise kaitse ja kehalise arendamise abinõud, tagada laste regulaarne arstlik läbivaatus, koolide sanitaarhügieenilise seisukorra parandamine ja laste haigestumise süstemaatilise profülaktika korraldamine.

Kiita heaks ettevõtete, sovhooside ja kolhooside osavõtt üldhariduskoolidele selliste võimlate ehitamisest, mis vastaksid asulas spordiürituste korraldamise nüüdisaja nõuetele.

Eesti NSV ministeeriumidel ja keskasutustel igati toetada alluvate ettevõtete ja majandite osavõttu võimlate ehitamisest suuremate koolide juurde.

23. ENSV Haridusministeeriumil ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel võtta tarvitusele abinõud koolisööklate võrgu laiendamiseks ja õpilaste toitlustamistingimuste parandamiseks; uute koolide ehitamisel ja koolide juurdeehitiste rajamisel ette näha koolisööklate ehitamine ja sisustamine vastavalt tänapäeva nõuetele.

Laiendada linnades ja alevites ühiskondliku toitlustamise baasettevõtete võrku, et varustada koolisööklaid ja -einelaudu pooltoodete, valmiskulinaartoodete ja muude toiduainetega. Arendada ja ergutada tööstusettevõtete, sovhooside ja kolhooside šeflusabi õpilaste toitlustamise korraldamisel.

24. ELKNU Keskkomiteel ning ELKNU linna- ja rajoonikomiteedel arendada koolide komsomoli- ja pioneeriorganisatsioonide loovat initsiatiivi ja aktiivsust õppimisse ning töösse vastutustundliku ja teadliku suhtumise kasvatamisel õpilastes. Kasvatada koolinoori kommunistliku ideelisuse ning nõukogude rahva revolutsiooni-, töö- ja võitlustraditsioonide vaimus, kõlblusnormide, distsipliini ja korra tingimusteta järgimise vaimus, austuses vanemate inimeste vastu, kujundada neis hoolitsevat suhtumist sotsialistlikku omandisse ja loodusesse. Rohkem hoolitseda laste ja noorte vaba aja sisustamise eest, kaasata õppivaid noori spordi, turismi ning kunsti- ja tehnikaloomingu harrastamisele.

Iga kommunistlik noor ja pioneer peab olema hoolsuse ja tööarmasuse, tagasihoidlikkuse, õigluse ja laitmatu käitumise eeskujuks koolis, perekonnas, kollektiivis ja avalikes kohtades.

25. Eesti NSV Ametiühingute Nõukogul, ELKNU Keskkomiteel ja ENSV Haridusministeeriumil laiendada suviti vanemate (VII—XI) klasside õpilaste osavõttu tööst rahvamajanduses, parandada Eesti Õpilasmaleva tegevust koolinoorte kommunistlikul kasvatamisel. Pöörata rohkem tähelepanu suviste töö- ja puhkelaagrite ning suviste õpilasbrigaadide metoodilisele juhendamisele.

ELKNU Keskkomiteel ja ENSV Haridusministeeriumil parandada Eesti Õpilasmaleva kaadri valikut ja väljaõpet. ENSV Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumil tagada pedagoogide ja kõrgkoolide pedagoogikaosakondade üliõpilaste aktiivne osavõtt Eesti Õpilasmaleva tööst ja organiseerida igal aastal maleva rühmakomandöride väljaõpe.

26. Eesti NSV Ametiühingute Nõukogul, Haridusala, Kõrgemate Koolide ja Teaduslike Asutuste Töötajate Ametiühingu Eesti Vabariiklikul Komiteel ja ametiühinguorganisatsioonidel aktiivselt kaasa aidata õpetajate töö ratsionaalsemale korraldamisele, nende tervise kaitsele ning olme, korteriolude, puhkuse ja vaba aja kultuurse veetmise parandamisele. Täielikumalt kasutada eri süsteemide sanatoorseid tervistusasutusi õpetajate raviks ja puhkuseks, eriti koolivaheaegadel. Toetada ja arendada haridustöötajate ning šefettevõtete ja -organisatsioonide kollektiivide

sotsialistlikku võistlust haridusasutuste materiaalse õppebaasi tugevdamiseks. Rohkem hoolitseda laste töökaitse ja puhkuse eest.

27. ENSV Haridusministeeriumil, ENSV Tervishoiu Ministeeriumil, Eesti NSV Ametiühingute Nõukogul ja Eesti NSV Ühingu «Teadus» juhatusel parandada pedagoogiliste ja meditsiiniliste teadmiste andmist lastevanematele, taotleda perekonna, kooli ja üldsuse jõupingutuste ühtsust laste kasvatamisel, pidades meeles, et sirguva põlvkonna ettevalmistamine eluks ja tööks on NSV Liidu kodanike esmase kohus; tagada pedagoogilise propaganda ühtse ametkondadevahelise süsteemi juurutamine; tõsta pedagoogika rahvaulikoolide töö teoreetilist, meetodilist ja organisatsioonilist taset.

28. Eestimaa KP linna- ja rajoonikomiteedel suunata haridusorganite, partei-, nõukogude, komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide ning töökollektiivide jõupingutused üldise kohustusliku keskhariduse edasiarendamisele ja täiustamisele, lähtudes sellest, et tänapäeval on keskhariduse omandamine iga nõukogude noore kodanikukohus ja eluline vajadus. Luua kooli vajaduste suhtes üldise huvitatuse ja tähepanelikkuse õhkkond, anda pedagoogilistele kollektiividele igakülget abi õppe- ja kasvatustöö ning õpilaste tööalase ettevalmistuse ja kutsesuunitluse korraldamisel. Taotleda, et koolis omandatud teadmised saaksid noorte marksistlik-leninliku maailmavaate, nõukogude patriotismi ja proletaarse internatsionalismi püsivaks aluseks. Kõrvalekaldumatult sisendada kasvavale põlvkonnale kommunistliku moraali põhimõtteid ja norme. Aktiivsemalt kaasata õpilaste kasvatamisele lektoreid ja propagandiste, tööstusliku ja põllumajandusliku tootmise eesrindlasi, töö- ja Suure Isamaasõja veterane.

Pöörata rohkem tähelepanu koolide parteialorganisatsioonide tööle, nende organisatsioonilisele tugevdamisele ja kasvule parimate õpetajate, kasvatajate ja pioneerijuhtide parteisse vastuvõtmise teel. Kaasata koolide pedagoogilisi töötajaid marksistlik-leninliku hariduse süsteemi.

Uutes õppekavades ja õpikutes panna suuremat rõhku õpilastes nõukogude patriotismi, sotsialistliku internatsionalismi, kodaniku- ja sõjamehekohuse tõhusamale kasvatamisele, nende kasvatamisele Kommunistliku Partei, nõukogude rahva ja tema relvajõudude revolutsiooni-, võitlus- ja töötraditsioonide varal.

29. Eesti NSV ministeeriumidel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel võtta teadmiseks ja juhendumiseks, et NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu 22. detsembri 1977. a. määrusega nr. 1111:

1) on ette nähtud moodustada noorte kutsesuunitluse koordineerimiseks NSVL Haridusministeeriumi juurde meetodikanõukogu, kelle koosseisu kuuluksid NSVL Plaanikomitee, NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Sotsiaalküsimuste Komitee, UAKN-i, ULKNU Keskkomitee ning teiste huvitatud ministeeriumide ja keskasutuste esindajad;

2) on NSVL Plaanikomiteele ja NSVL Haridusministeeriumile tehtud ülesandeks esitada koos liiduvabariikide ministrite nõukogude ning huvitatud ministeeriumide ja keskasutustega 1. märtsiks 1978. a. NSV Liidu Ministrite Nõukogule ettepanekud tööpetuse materiaalse baasi tugevdamiseks.

mise kohta, et näha koolihoonete projektides ette vajalikud muudatused tänapäeva nõudeid arvestades, parandada koolide varustamist tehnikaga, tehniliste õppevahendite, seadmete, tööriistade, materjalide ja mööbliga;

4) on NSVL Plaanikomiteele, NSVL Rahandusministeeriumile ja NSVL Haridusministeeriumile tehtud ülesandeks kaaluda I—III klassi õpetajate nädalakoormuse vähendamise võimalust koos kehtivate palgamäärade säilitamisega;

5) on NSVL Meditsiini Akadeemiale ja NSVL Pedagoogika Akadeemiale tehtud ülesandeks töötada õpilastele välja meditsiinilis-pedagoogilised soovitusel ja näidispäevarežiim.

* * *

Eestimaa KP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu on kindlalt veendunud, et nõukogude õpetajad ja haridustöötajad rakendavad koos kogu rahvaga kogu oma jõu ja kõik teadmised NLKP XXV kongressi otsuste edukaks täitmiseks hariduse alal.

Eestimaa KP Keskkomitee
sekretär
J. KÄBIN

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
esimees
V. KLAUSON

Tallinn, 20. märtsil 1978. Nr. 103.

INDEKS 78280

Väljaandja: Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsus.

Trükkida antud 22. V 1978. Trükipoognaid 0,75. Arvestuspoognaid 0,9. Tellimuse nr. 472.

ENSV MN Asjadevalitsuse Trükikoda, Tallinn.

3460

Kontrolleksemplar

78 - 684a
10.6.78.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOOL
AB.